

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ляшкова І. І., Голікова О. М. Метафора як засіб втілення наукового знання в англійській мові та проблема еквівалентності перекладу на українську. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія : *Актуальні проблеми розвитку українського суспільства*. 2016. № 13. С. 67–70.
2. Селіванова О. О. Метафора в лінгвістичній термінології : когнітивний аспект. *Українська термінологія і сучасність*. Київ, 2013. Вип. ІХ. С. 58–65.
3. Овчаренко Н. І. Метафора як когнітивний механізм категоризації фахових знань. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 10 : Проблеми граматики і лексикології української мови*. Київ, 2013. Вип. 10. С. 111–114.
4. Строганова Г. Вживання прецедентних метафор в німецькому економічному дискурсі (на матеріалі німецьких економічних статей). *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. Київ, 2012. № 26. С. 149–157.
5. Мацько Л.І. Стилїстика української мови : підручник. Київ : Вища шк., 2003. 462 с.
6. Бондаренко О. Метафоричні терміни сфери інформаційних технологій: до питання перекладу українською мовою. URL: <http://dspace.cuspu.edu.ua/jspui/bitstream> (дата звернення: 05.08.2023).
7. Кравцова Ю. В. Семантико-когнітивне моделювання метафоризації. *Мовознавство*. 2011. №1. С. 43–54.
8. Lacoff G. Johnson M. *Metaphors We Live by*. Chicago: University of Chicago Press, 1980. 242 p.

УДК 811.111'373.45

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.29.1.25>

АДАПТАЦІЯ ЯПОНСЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В АНГЛОМОВНОМУ ПРОСТОРИ

ADAPTATION OF JAPANESE BORROWINGS IN THE ENGLISH-SPEAKING SPACE

Каценельсон Я.О.,

orcid.org/0009-0007-4961-8943студент VI курсу магістратури гуманітарного факультету
Національного університету «Запорізька політехніка»

Кузнєцова І.В.,

orcid.org/0000-0003-2741-5428кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та практики перекладу
Національного університету «Запорізька політехніка»

Стаття присвячена питанню особливостей фонетичної, граматичної та семантичної адаптації (асиміляції) японських запозичень в англійській мові. Було зазначено, що процес запозичення слів з японської мови (японізм) є недостатньо вивченим, але, тим не менш, він є інтенсивним і, завдяки низці факторів культурної взаємодії, їхня кількість в англійській мові постійно зростає. У статті було розглянуто різні підходи до визначення місця запозичення у словниковому складі англійської мови, значення слова, що позначає іншомовні слова, підходів до визначення цього поняття. Вважається, що запозичення, в широкому сенсі, означає процес перенесення різних елементів з однієї мови в іншу та їх адаптація до мови перекладу, а запозичення, у вузькому сенсі, – це мовні елементи, які переносяться з однієї мови в іншу та функціонують у цій мові. Аналізуються процеси фонетичної, граматичної та семантичної асиміляції японських запозичень в англійській мові. Доведено, що японські запозичення в сучасній англійській характеризуються повною та частковою асиміляцією на рівні фонетики. Ступінь фонетичної асиміляції в японській мові не залежить від того, коли слово було перенесено в англійську. Звучання таких слів адаптується до фонетичних особливостей мови-джерела. Зокрема в англійській мові, є наголос, який відсутній в японській мові, а замість нього в японській використовується тонічний наголос. Слова вимовляються рівномірно, більшість складів мають однакову довжину (за винятком довгих голосних), а наголос позначається зміною тону. У статті також зазначається, що граматична адаптація японської мови відбувається у використанні множини іменників, засвоєнні артиклів і перенесенні частин мови, характерних для англійської мови, та у формі конверсії, додавання, словоскладання і скорочення. Це важкий і складний процес, який не однаковою мірою зачіпає японську мову і не залежить від того, коли запозичення було введено в мову. Вказано, що процес запозичення передбачає не лише зміни семантичного значення (звуження та розширення значення), але й розвиток нових значень і створення полісемії слів, розширення омонімії та повторне запозичення. Таким чином, всі японські запозичення адаптуються в сучасній англійській мові, яскраво демонструючи граматичну, фонетико-графічну та семантичну асиміляцію.

Ключові слова: запозичення, японізм, адаптація, фонетична асиміляція, граматична асиміляція, семантична асиміляція.

The article is devoted to the issue of peculiarities of phonetic, grammatical and semantic adaptation (assimilation) of Japanese loanwords in English. It was noted that the process of loanwords from the Japanese language (Japaneseisms) is not studied sufficiently, but, nevertheless it is intensive and due to a number of cultural interaction factors, their number is constantly growing in English. The article deals with various approaches to determining the place of loanwords in the English language vocabulary, the meaning of the word denoting foreign words and approaches to defining this concept. It is believed that in the broad sense loanword means the process of transferring various elements from one language to another and their adaptation to the target language. Loanword, in the narrow sense, is the linguistic elements to be transferred from one language to another and function in this language. The article analyses the processes of phonetic, grammatical and semantic assimilation of Japanese loanwords into English. It is proved that Japanese loanwords are characterised by full and partial assimilation at the level of phonetics in modern English. The degree of Japanese phonetic assimilation does not depend on when the word has transferred to English. The sound of such words is adapted to the phonetic features of the source language. In particular, in English, there is an accent that is not present in Japanese and Japanese uses tonic stress instead. Words are pronounced evenly, most syllables have the same length (except for long vowels) and stress is indicated by a change in tone. The article also notes that the Japanese grammatical adaptation occurs in the use of plural nouns, the acquisition of articles and the transfer of English parts of speech characteristic and in the form of conversion, addition, word formation and contraction. This is a difficult and complex process that does not affect Japanese to the same extent and does not depend on when the loanwords were introduced into the language. It is indicated that the process of loanwords involves not only changes in semantic meaning (narrowing and broadening of meaning), but also the development of new meanings and the creation of word polysemy, the expansion of homonymy and re-loanwords. Thus, all Japanese loanwords are adapted clearly demonstrating grammatical, phonetic and semantic assimilation in modern English.

Key words: loanwords, Japaneseism, adaptation, phonetic assimilation, grammatical assimilation, semantic assimilation.

Постановка проблеми. Запозичення є одним з найважливіших елементів у розвитку мови, оскільки вони збагачують її словниковий запас. Ці одиниці є невід'ємною частиною словникового складу кожної мови. Вони є вихідними елементами мови, джерелом словотворення та засобом позначення позамовних явищ, предметів і реалій. Деякі з запозичень втрачають своє іншомовне забарвлення, інші залишаються чужими, зберігаючи свої фонетичні, граматичні чи семантичні особливості. Таким чином, слова, переходячи з однієї мови в іншу, не стають чужорідними, а проходять певну адаптацію та вкорінюються. І це може відбуватися на будь-якому рівні мови. Тому проблема адаптації іншомовних запозичень, їх лінгвістична характеристика та їх оцінка як процесу запозичення є одним з найважливіших питань розвитку мови та її взаємодії з суспільством. Вивчення запозичень дозволяє нам зрозуміти, як створюються нові слова в найбільш активних сферах мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як свідчать сучасні дослідження з лексикології, проблема вивчення запозичень є ще недостатньо розробленою. Завдяки інтенсивній розбудові мови на всіх її рівнях нові явища стали предметом пильної уваги мовознавців (А. Шлейхер, І.А. Бодуен де Куртене, В. Вайнрайх, Л.Г. Верба, Л.Г. Павленко, Ю.А. Зацний тощо). А.А. Роман у своїй дисертаційній роботі досліджує питання адаптації лексичних запозичень в індоевропейських мовах, розкриває особливості становлення загальної теорії запозичень [9]. Пампура С.Ю. здійснює спробу комплексного лінгвістичного дослідження принципів та критеріїв ети-

мологізації запозиченої лексики в різноструктурних мовах індоевропейської сім'ї з урахуванням еволюції поглядів мовознавців на різні аспекти аналізованих питань [8]. П.О. Селігей підіймає питання пуризму в англійській літературній мові [10]. Аналіз сучасної літератури показує, що певні лінгвістичні поняття і терміни не є узгодженими, тобто метамова теорій запозичень є недостатньо розробленою.

Постановка завдання. Сучасна міжкультурна комунікація відбувається в контексті динамічного розвитку англійської та японської культури, тобто інтернаціоналізації цих мов. Поява та розвиток мобільних і комп'ютерних технологій та Інтернету справили фундаментальний вплив на всі сфери людської діяльності, в тому числі на поповнення сучасної англійської термінології запозиченнями з японської мови. Сьогодні англійська мова активно запозичує та доповнює слова з інших контактних мов. Цей процес запозичення є результатом тісної взаємодії фонетичної, граматичної та семантичної систем мов «донора» та «реципієнта» [6, с. 114].

Важливим завданням лінгвістів є вивчення особливостей функціонування запозиченого слова та переосмислення його семантики внаслідок входження в іншу мову (семантична контакмінація). Тому при аналізі лексики іноземної мови важливо не лише визначити явище запозичення, а й виявити його структурні, семантичні та функціональні закономірності. Багато запозичень не асимілюються або асимілюються лише частково. Фонологічна асиміляція – це зміна звукової структури слова та наголосу. Графічна асиміляція – це передача іншомовних слів графічними

засобами приймаючої мови. Граматична асиміляція – це повна зміна між попереднім способом функціонування запозиченого слова і словотвірною активністю цього слова. Ці поняття набувають зараз великого значення і визначають тематику та проблематику цього дослідження. Цю тему аналізували такі вчені, як А.А. Казакова [3] та Л.А. Багірова [1].

Виклад основного матеріалу. Проблема визначення поняття «запозичення» посідає важливе місце в лінгвістиці і розглядається під різними кутами зору. Із загальнотеоретичної точки зору, як частина загальної проблеми мовних контактів і взаємодії різних мовних систем; з більш вузької точки зору, як особливість окремих мов і різних рівнів розвитку [11, с. 74].

У сучасній лінгвістиці термін «запозичення» розуміється багатьма вченими дуже широко. Американський дескриптивіст Л. Блумфілд включає в це поняття і засвоєння різних елементів іноземної мови, і явище успадкування від одного діалекту тієї ж мови до іншого, і зміни в мовній компетенції, що відбуваються в процесі спілкування між носіями однієї мови [12, с. 136].

О. Стишов пояснює поняття запозичення з точки зору його структурного складу і називає запозичення «процесом перенесення різних елементів з однієї мови в іншу» [11, с. 18]. Під різними елементами автор розуміє одиниці різних рівнів мовної структури, таких як морфеми, лексика та синтаксис. Тому дослідник вважає за необхідне обмежити термін «запозичення» перенесенням елементів одного рівня, наприклад, «лексичне запозичення». Автори низки праць, присвячених теоретичним проблемам лексичного запозичення, намагалися розмежувати діахронічний і синхронічний аспекти цього явища.

У цьому випадку визначення синхронного запозичення ґрунтується на етимології. Діахронічний аспект включає в себе процеси фонетичної, граматичної та семантичної адаптації. Існують також аспекти, які вимагають застосування синхронних методів при оцінці запозичень, такі як виявлення тематичних груп лексичних слів, характеристика семантичного діапазону слів і семантичних зв'язків усередині цих груп.

І.О. Коробова поєднує діахронічний і синхронічний аспекти поняття «лексичне запозичення» і визначає його наступним чином: «Лексичне запозичення – це тривалий процес, заснований на мовних, економічних і культурних зв'язках різних народів, у ході якого слова та їхні структурні елементи безперервно асимілюються з однієї мови в систему іншої мови» [4, с. 142–143].

Деякі лінгвісти розглядають запозичення як процес, інші – як результат цього процесу. Багато зарубіжних лінгвістів визначають запозичення як «процес, за допомогою якого мовна одиниця переходить з однієї мови в іншу» [14, с. 43]. Інші розглядають запозичення як «елемент, який переноситься в іншу мову, тобто є результатом мовної взаємодії і залишається в цій мові після того, як ця взаємодія закінчилася» [13, с. 114]. Найбільш близьким до мети нашого дослідження є визначення запозичення Т.Г. Линник: «запозичення – це процес перенесення елементів (слів, морфем, синтаксису тощо) іншомовного походження з однієї мови в іншу в результаті мовного контакту, а також процес перенесення елементів з однієї мови в іншу» [5, с. 43].

Таким чином, якщо запозичення в широкому сенсі означає процес перенесення різних елементів з однієї мови в іншу та їх адаптацію до мови перекладу, то запозичення у вузькому сенсі – це мовні елементи, які переносяться з однієї мови в іншу і функціонують у цій мові.

Важливою особливістю розуміння нових запозичень є визнання їх як неологізмів, але їх семантика все ще залишається незрозумілою для більшості носіїв мови і потребує пояснення. Сучасний період розвитку англійської мови характеризується досить поблажливим ставленням до запозичення неологізмів, що зумовлено політичними, економічними та культурними обставинами.

Насправді ж необхідність називати нові поняття та явища, брак власних назв в англійській мові та поширеність японської мови призвели до великої кількості прямих запозичень. Цьому також сприяло прагнення до мовної економії та виразності, що є фундаментальною тенденцією розвитку мови.

З огляду на реалії сьогоденної мовної та ментальної ситуації, привертають увагу два питання. Перше – це питання про соціальну необхідність сучасної японської мови, а друге – про те, чи увійшла сучасна японська мова в загальний літературний вжиток англійської мови.

Японські запозичення проникли в ті сфери, де англійська мова не має власних засобів вираження, що є основною причиною того, що багато японських слів і аббревіатур дібралися в англійську, розширюючи семантичні зв'язки і асимілюючи все цінне і необхідне: *UMTS (Universal Mobile Telecommunications System – універсальна система мобільного зв'язку)*.

Використання загальноновживаних слів для опису спеціалізованих понять свідчить про те, що семантична структура термінів відіграє важливу

роль. Японські запозичення не мають значного впливу на англійську мову. У більшості випадків японські запозичення використовуються для того, щоб підкреслити культуру та виразити місцевий колорит.

Тому, японські запозичення виконують різні стилістичні функції в художніх, публіцистичних та рекламних текстах тобто в сфері стандарту. Наприклад, іншомовні слова в японській мові виконують переважно номінативні функції, такі як називання понять, які не є поширеними в нашому повсякденному житті, відображення мовної специфіки країни, передача національного колориту та виконання оцінних функцій (переважно позитивної оцінки). Відчуття чужорідності є основною характеристикою цих лексем, що дозволяє використовувати японізми для досягнення стилістичних функцій.

За Е. Гаугеном [13, с. 354], фонологічна адаптація – це використання фонем розмовної мови для імітації фонем іноземної мови та закріплення цих фонем за літерами розмовної мови. У такий спосіб між фонемами двох мов, що контактують, встановлюється відносно регулярний діяфонічний зв'язок (термін «діяфон» запропонував Е. Гауген), який ґрунтується на принципі «помірної адаптації», тобто на зближенні звуків шляхом заміни їх тонально подібними звуками [2, с. 54]. Як наслідок, під час засвоєння запозичення в мовній системі рідної мови з'являються певні інновації, характерні для фонетичних особливостей запозичення. Японські запозичення приносять в англійську мову такі інновації: початковий та середній звуки [ts]: *tsuba* ['tsu:bs] – «*цуба, гарда рукоятки меча*», звукосполучення [jw]: *feng shui* ['feg' jwei] – «*фен-шуй, мистецтво гармонізації навколишнього середовища*»; злиття (поєднання двох або більше голосних у морфемі): *aak* ['a:ek] – «*аак, ритуальна храмова музика*» тощо. У написанні існує багато подвійних приголосних, які не відображаються у вимові: *ssirum* – «*ссірум, корейське сумо*» тощо.

Як відомо, ступінь фонетичної асиміляції запозичень залежить від часу запозичення (слова з більш раннім часом запозичення найсильніше відрізняються від початкової форми) і ступеня білінгвізму. Двомовні носії схильні вимовляти запозичені слова найближче до їхньої оригінальної форми, тоді як носії однієї мови майже повністю замінюють звуки іноземної мови звуками рідної мови. Наприклад, більшість японських слів, які увійшли в англійську мову в XVII столітті, є іноземними і чужими для іншої мови. Лише

два слова, *тоха* «*перо листя мокса*» і *сой* «*соя*», широко використовуються і фонологічно повністю асимільовані.

Форма запозиченого слова також впливає на ступінь асиміляції. Вона залежить від того, чи є запозичена мова письмовою або розмовною. Наприклад, у XVIII столітті японські вирази були запозичені з тогочасної писемної мови через переклад книг європейських авторів. Таким чином, японські вимови, запозичені в цей період, могли бути значною мірою асимільовані. Однак, оскільки більшість цих слів зберегли свої іншомовні звуки, більш вірогідною видається інша причина відсутності змін у вимові.

Деякі слова мають два вимовних варіанти: *tomte* [mOm, 'mOmel] «*японська міра ваги*», *ginkgo* ['gINkgqV, 'gINkqV] «*адіантум, гінґо (дерево)*». Відомо, три ознаки іншомовності фонетичної незасвоєності слів в іноземних мовах, які також знаходять своє відображення в японських запозиченнях: наприклад, збереження іншомовних фонем: [dz] – *kudzu* ['kVdzH] «*багаторічна виноградна лоза*», [ts] – *matsuri* [mx'tsHrI] «*урочисте святкування в храмі*, *tsuba* ['tsHba] «*цуба, рукоятка японського меча*» [2, с. 18].

Таким чином, фонетична адаптація запозичення залежить від тривалості входження в мову-джерело, ступеня білінгвізму користувача, а також від письмової або усної форми, в якій запозичення проникло в рідну мову.

Неасимільовані запозичення зазвичай функціонують у формі кількох вимовних (фонологічних) змін і є результатом адаптації за кількома моделями. Наприклад, японське слово *sake* – *sake* читається за аналогією як з японською ['sa:kei'; 'sa:ki'], так і з англійською моделлю ['seik']. Утворення таких фонетичних варіантів відповідно до написання слова є типовим при вимові іншомовних слів, особливо коли мовець не знайомий з фонетичною формою запозиченого слова або з самим запозиченим словом. Інша проблема, пов'язана з наголосом у словах японського походження, часто вирішується за аналогією з законом наголосу в англійських словах.

Окрім суто лінгвістичних причин фонологічної варіативності, на форму та функцію запозичень в англійській мові може впливати низка соціолінгвістичних та соціальних факторів. До них відносяться частота вживання в мові, вік мовця (старші покоління схильні зберігати традиційну вимову, засновану на написанні слів), сфера використання (спеціалізоване мовлення) і вплив американської вимови в інших мовах. Ці особливості безпосередньо не впливають на запозичення, але

вони певною мірою враховуються при визначенні вимови запозичених слів.

Велика кількість японських слів у сучасних мовах у різний спосіб увійшли до граматичної системи англійської мови. Процес адаптації таких запозичень потребує аналізу. Відомо, що запозичення в англійських текстах здебільшого пишуться кирилицею. Однак це написання не є стандартизованим і нормативним, тому написання запозичень потребує подальшого врегулювання.

У сучасній англійській мові існує низка способів утворення нових слів, зокрема афіксація, словоскладання, деформація, скорочення, ад'єктивація, зворотний словотвір, лексико-семантичний та запозичення. Однак не всі ці способи використовуються однаковою мірою, і важливість кожного з них у словотвірному процесі варіюється. Зростає також тенденція виходити за межі слова як конкретної мовної одиниці і додавати до нього нові ознаки та атрибути, або ж повністю змінювати його.

Грамматична адаптація японської мови характеризується появою в лексиці тих самих нових граматичних ознак, що й у мові-реципієнті. Іншими словами, відбувається етап граматичної адаптації запозичень. Таким чином, слова набувають здатності відмінюватися, утворювати множини та змінювати граматичні форми за допомогою суфіксів. Наприклад, суфікс *-ya* знаходимо у японізмі *tempuraya* – «місце купівлі темпура, продуктів у клярі», суфікс *-do* – є дуже розповсюдженим у японізмах, він перекладається як «шлях» (*kendo*, *aikido* тощо); суфікс *mono* – «річ»: (*nabemono* – «страва в горицику»). Далі йде суфікс, *-ka* – «діяч» (*karateka*, *judoka*), та *-yaki* – «смажений» (*teriyak* – «засмажене мариноване м'ясо або риба»). Як суфікс в англійську мову потрапили японські *-san*, *-sama*, *-kun*, які є формами вираження категорії ввічливості, типової для японської та корейської мов: *tamasan* – «мама-сан, господиня або глава будинку чи групи».

Дослідження показують, що англійська мова значною мірою запозичила іменники з японської. Однією з ознак граматичної асиміляції іменників є утворення множини за зразком англійської мови, тобто за допомогою суфікса *-s*, який відсутній в японській мові: *tycoon* – *tycoon(s)* «сегун, олігарх», *baagen* – *baagens* «угода» тощо. Можна припустити, що велика кількість запозичень без множини може посилювати граматичну тенденцію до іменникових інваріантів в англійській мові. З іншого боку, в японській мові дуже сильна тенденція до уподібнення. Тому іменники у множині, утворені за допомогою прикметників на

-man, часто супроводжуються прикметниками на *-s* замість зміни голосних.

При адаптації іменників в англійській мові можуть з'являтися інші частини мови: дієслово *wakarimasu* – «розуміти», прикметник *ichiban* – «першокласний». Для японізмів китайського походження характерні складні слова: *hinamatsuri* (*hina* – «дітина» + *matsuri* – «свято»). Ця тенденція словотворення в запозиченнях продовжується в англійських базових словах, створених в Японії і повернутих в англійську мову у складі складних слів: *salaryman*, *homestay*.

Ще однією важливою особливістю граматичної асиміляції іншомовних слів в англійській мові є утворення артиклів. На початку вживання в англійській мові запозичення з конкретним значенням іменників, які підлягають лічбі зазвичай вживаються без артиклів. Проте артикли як маркери іменників (визначений та невизначений) починають вживатися значно пізніше після того, як слово потрапляє в англійську мову. Іменники в аналізованому матеріалі вживаються і зі неозначеним артиклем: *an origami frog*. Деякі іменники не мають артиклів за загальними правилами англійської мови. Запозичені іменники також можуть вживатися з присвійними займенниками або описовими прикметниками.

Таким чином, граматична адаптація японізмів проявляється у використанні ними формантів множини іменників, у придбанні ними артиклів, а також у транспозиції частин мови, що притаманне англійській мові, а саме конверсії, афіксації, словотворенні, скороченні.

Щодо семантичної адаптації японізмів, то вона відбувається у декілька етапів. Першим етапом є набуття значення запозиченого слова та його впровадження в мову. Запозичення часто звучують свій семантичний діапазон і втрачають первісну багатозначність. Запозичення втрачають свої різноманітні значення і виявляють тенденцію до остаточного оформлення, що характеризується семантичною точністю і спеціалізацією [5, с. 59]. Наприклад, японське слово «*chui*», що означає «увага, обережність, порада», було запозичене в англійську мову як спортивний термін «*попередження*». Це можна пояснити тим, що японізми виступають частіше символами, ніж слова рідної мови, які в процесі свого культурно-історичного розвитку набули додаткових значень і відтінків.

З точки зору семантичної трансформації всі японські запозичення можна розділити на дві групи: запозичення, які з'являються в англійській мові з тим самим семантичним значенням, що і в японській, та запозичення, семантичне

значення яких змінюється в англійському середовищі. Наприклад, лексема *senpuki* «електричний вентилятор» зберегла своє повне семантичне значення. Слово «*кімоно*» зазнало змін у семантичному значенні: первинне значення *кімоно* – *кімоно* «довга сукня з рукавами, що вважається японським народним костюмом». За час свого використання в англійській мові слово набуло ще двох значень: «вільна сукня з широкими рукавами» та «*халат*» – і використовується для позначення одягу для тренувань з бойових мистецтв. Японський термін *кімоно* > *кімона*, увійшовши до американського військового сленгу, змінив не лише форму, а й значення: «традиційна японська жіноча сукня» > «філіппінська жіноча сукня, блузка». У виразі *wooden kimono/wooden kimona*, що використовувався американськими солдатами під час війни в Азії, слово *кімоно* означає «труна». Таким чином, у запозичень відбувається зсув значення.

Для японських запозичень характерний розвиток полісемії. Японське запозичення *issei* породило два значення в англійській мові: «американець японського походження в першому поколінні», розширило своє значення і стало позначати іммігранта будь-якої етнічної групи в першому поколінні.

Отже, японізми зазнають певних семантичних змін: Це означає зменшення семантичного обсягу, звуження і розширення значень, розвиток нових значень і створення полісемії слів.

Висновки. Іншомовні запозичення мають неоднозначний вплив на розвиток мови. Вони не лише призводять до кількісного збагачення словникового запасу, але й спричиняють певні зміни в структурі словника, спонукаючи до словозміни, перерозподілу та зміни зв'язків між словами.

Японські запозичення в англійських текстах мають різний ступінь асиміляції. Фонографічна адаптація запозичення залежить від того, як довго слово перебуває в мові-джерелі, від ступеня білінгвізму користувача, а також від того, чи було запозичення письмовим або усним, коли воно потрапило в рідну мову. Граматична адаптація японізмів до стандартної англійської проявляється в пристосуванні до англійської граматичної системи, засвоєнні множини, вживанні іменників з артиклями та типових англійських словотворчих методів конверсії, субстантивації, словоскладання та абрєвіації. Граматична адаптація є складним і комплексним процесом і не впливає на японську мову в однаковій мірі, а також не залежить від того, коли запозичення було введено в мову. Семантичної адаптації запозичень представлена різними способами: зменшення семантичного обсягу, звуження значення, іноді розширення, термінологізація, розвиток нових значень і створення полісемії слова, розширення омонімії та посилення значення за рахунок загальних термінів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Багірова Л. А. Запозичена лексика японської мови. 2017. URL: <http://apriori-journal.ru/seria1/3-2017/Vagirova.pdf> (дата звернення: 06.08.2023).
2. Жлуктенко Ю. О. Мовні контакти. Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1966. 135 с.
3. Казакова А. А. Асиміляція і функції запозичень-гайрай'го в сучасній японській мові (на матеріалі наукового і науково-популярного дискурсу). 2013. URL: <https://www.sworld.com.ua /konfer32/579.pdf> (дата звернення: 06.08.2023).
4. Коробова І. О. Новітні лексичні запозичення у сфері високих технологій сучасної української мови. Рідне слово в етнокультурному вимірі : зб. наук. праць. Дрогобич : Посвіт, 2013. С. 141–148.
5. Линник Т. Г. Проблеми мовного запозичення. Мовні ситуації і взаємодія мов. Київ : Наукова думка, 1989. 119 с.
6. Махачашвили Р. К. Динамика англомовної інноваційної логосфери комп'ютерного буття. Одеса. 2013. 400 с.
7. Оксенчук Я. В. Іншомовні запозичення як один із засобів поповнення та розвитку словникового складу японської мови. Київ : КНЛУ, 2012. 91 с.
8. Пампура С. Ю. Етимологізація запозичень у різноструктурних мовах: лінгвоісторіографічний аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.15. Одеса, 2015. 20 с.
9. Роман А. А. Адаптація лексичних запозичень у мові-реципієнті (лінгвоісторіографічний аспект). Слов'янск : ДДПУ. 2018. 246 с.
10. Селігей П. О. З історії пуризму в англійській літературній мові. Мовознавство. 2017. № 5. С. 3–18.
11. Стишов О. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації). Київ : Думка, 2005. 288 с.
12. Bloomfield L. Language. London : George Allen@Unwin LTD, 1933. 566 p.
13. Haugen E. The Analysis of Linguistic Borrowing. Ecology of language: Essays by Haugen. Stanford, California : Stanford University Press. 1972. 366 p.
14. Phelizon J. H. Vocabulaire de la linguistique. Paris : Eds Roudel, 1976. 280 p.